

ระบบสุขภาพไทยในทศวรรษหน้า

สำนักงานคณะกรรมการ
สุขภาพแห่งชาติ

ประเวศ วะสี

๑๙ กันยายน ๒๕๖๐

การประชุม ๑๐ ปี สช. “สานพลังปัญญา สร้างสรรค์นโยบายสาธารณะ”

สุภาพหรือสุภาวะ = สิ่งสูงสุด (Sumum Bonum)
ของการพัฒนา

ระบบสุภาพ = Complex and dynamic system

↑
พลังทางปัญญาเชิงระบบ

ภายใน ๑ ทศวรรษ ๒๕๖๑ - ๒๕๗๑

ระบบสุขภาพไทย

E	=	Equity	ทั่วถึงเป็นธรรม
Q	=	Quality	คุณภาพดี
E	=	Efficiency	มีประสิทธิภาพ

มหากาพย์แห่งการสาธารณสุขไทย

โครงสร้างบริการ

ควบคุมโรคติดต่อ

บุคลากรระดับแนวหน้า

การแพทย์ทันสมัย

การปฏิรูประบบสุขภาพ

รางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล

Prince Mahidol

Award Conference

๑

โรงพยาบาลของรัฐผู้ป่วยแน่นเกิน

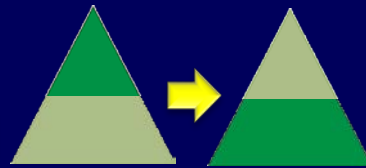
แพทย์พยาบาลรับภาระหนักเกิน คุณภาพไม่ดีพอ

นำไปสู่ความขัดแย้ง

โรงพยาบาลได้รับงบประมาณไม่พอ

๒

(๑) ต้องสร้างสุขภาพดี ให้ประชาชนเจ็บป่วยน้อยลง

(๒) ฐานของระบบบริการกว้าง และเข้มแข็ง

(๓) ระบบบริหารโรงพยาบาลและการเงิน

๓

การสร้างสุขภาพดี สร้างนำซ่อม

ปัจจัยกำหนดสุขภาพดี > ๘๐ %อยู่นอกแวดวงการสาธารณสุข
เศรษฐกิจ การศึกษา สิ่งแวดล้อม ความเหลื่อมล้ำ สันติภาพ
นโยบายสาธารณะ ชุมชนเข้มแข็ง ฯลฯ

Health is the whole

ปฏิรูประบบสุขภาพ

ปฏิรูปประเทศไทย

การปฏิรูปเป็นระเบียบวาระแห่งชาติ

สข. + สสส. + สปสข.

ศูนย์สนับสนุนการปฏิรูป

๔

ระบบสุขภาพชุมชน

ชุมชน + ท้องถิ่น + รพ.สต., รพช.

(๑) การพัฒนาอย่างบูรณาการ

(๕) การดูแลฉุกเฉินและการส่งต่อ

(๒) การดูแลรักษาโรคที่พบบ่อย

(๖) การควบคุมโรค

(๓) ควบคุมเบาหวานและความดันสูง

(๗) การสร้างเสริมสุขภาพ

(๔) ดูแลผู้สูงอายุ

บริการใกล้บ้านใกล้ใจ

คนไทยทุกคนมีหมอประจำตัวประจำครอบครัว

นักสุขภาพครอบครัว

พยาบาลของชุมชน ๑ คน ต่อ ๒ หมู่บ้าน
ผู้ช่วยพยาบาล ๑ คน ต่อ ๑ หมู่บ้าน

การเงิน อบต. กองทุนสุขภาพตำบล

สถาบันการเงินของชุมชนระดับตำบล

หลักประกันสุขภาพชุมชน

๕

การพัฒนาบุคลากรสุขภาพในศตวรรษที่ ๒๑

Technic → System oriented

รพช. ๘๐๐ + รพ.สต. ๑๐,๐๐๐ =
ทรัพยากรอันมีค่ายิ่งเพื่อการพัฒนา

กระทรวงสธ. นวัตกรรมการบริหาร

Specialists : one to one care → system oriented

๖

Technology Assessment

- ๒๐ - ๔๐ % ของงบประมาณสุขภาพ
ใช้ไปใน ineffective treatment
- นโยบาย = กฎหมาย ?
ให้มีการทำ technology assessment
- การรู้เท่าทัน การทำร้ายโดยผู้มีผลประโยชน์ทางลบ
ต่อสุขภาพ

๗

ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารกับระบบสุขภาพ

- ประชาชนดูแลตนเองให้ได้มากที่สุด
- ระบบบริการทำงานได้ดีขึ้น
- สร้างความเข้าใจระบบ และนโยบายสาธารณะ

นโยบายเกี่ยวกับโรงพยาบาลเอกชน

สร้างรายได้และ
ชื่อเสียงให้ประเทศ

ความเหลื่อมล้ำใน
ระบบบริการภายในประเทศ

(๑) ให้โรงพยาบาลเอกชนผลิตแพทย์ใช้เอง และให้รัฐ ?

(๒) Specialists ในโรงพยาบาลเอกชน → system oriented?

(๓) โรงพยาบาลของรัฐบริหารแบบเอกชน =
โรงพยาบาลเอกชนของรัฐ ๑,๐๐๐ แห่ง

๙

นโยบายเกี่ยวกับผู้อพยพและการช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้าน

ผู้อพยพ ๓ ล้านคน ↑ ภาวะระบบบริการ

ระบบประกันสุขภาพผู้อพยพ

การช่วยพัฒนาประเทศเพื่อนบ้าน

๑๐

บทบาทของมหาวิทยาลัยเชิงระบบ

มหาวิทยาลัยเป็น **technic oriented**

มหาวิทยาลัยเป็น **System oriented**

- การวิจัยระบบ และนโยบาย
- การผลิตบุคลากร
- Specialists กับ system oriented
- Technology assessment

๑๑

ระบบการเงินกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ระบบการเงินเป็นเครื่องมือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของทุกฝ่าย

- แรงจูงใจในการสร้างสุขภาพดี
- แรงจูงใจบุคลากรสุขภาพในการสร้างสุขภาพดี
- แรงจูงใจในการให้บริการพื้นฐาน
- แรงจูงใจ Specialists จาก one to one care →
system oriented

๑๒

กระทรวงสาธารณสุขเป็นองค์กรนโยบาย

การปฏิรูปประเทศไทยที่สำคัญที่สุด = ปฏิรูปโครงสร้างอำนาจ

กระจายอำนาจ ➡ ชุมชน, ท้องถิ่น, องค์กร
เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล

กระทรวงสนับสนุนทางนโยบาย และวิชาการ

๑๓

สถาบันนโยบายสุขภาพแห่งชาติสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตล
โดยความร่วมมือ กระทรวงสาธารณสุขกับมหาวิทยาลัย

- บุคลากรกระทรวงสาธารณสุข
- อาจารย์มหาวิทยาลัย
- กรรมการสภาวิชาชีพ
- สำนักงบประมาณ
- สดง.

เข้าเรียนทำนองวปอ.

๑๔

กลไกทางสมองเพื่อระบบสุขภาพ

สข. กับการสร้างกลไกทางสมอง

สวรส.
สภาวิจัย.
สกว.

Think tanks สำนึกคิด
หรือสถาบันวิจัยระบบสุขภาพ

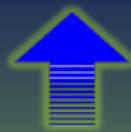
มูลนิธิ มหาวิทยาลัย สภาการพยาบาล
แพทยสภา ฯลฯ

๑๕

นายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นผู้นำ นำนโยบายสาธารณะไปสู่ความสำเร็จ

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ
มติอันเป็นข้อนโยบายสาธารณะที่ดี ๆ เป็นอันมาก

สช. ตั้ง Public Policies Delivery Unit
หน่วยสัมฤทธิ์ศาสตร์ทางนโยบายสาธารณะ

World Bank